

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ
ГРЕЧКІВСЬКИЙ ПАВЛО МИКОЛАЙОВИЧ
ВИСНОВОК

11 жовтня 2019 року

Київ

**за результатами перевірки відомостей, викладених у повідомленнях судді
господарського суду Закарпатської області
Ремецькі Оксани Федорівни
про втручання в її діяльність як судді щодо здійснення правосуддя**

До Вищої ради правосуддя 13, 30 серпня та 16 вересня 2019 року за вхідними №№ 4186/0/6-19, 4186/1/6-19, 4186/2/6-19 надійшли повідомлення судді господарського суду Закарпатської області Ремецькі Оксани Федорівни відповідно від 8, 27 серпня та 10 вересня 2019 року про втручання в її діяльність як судді щодо здійснення правосуддя.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 13 серпня 2019 року та протоколів передачі справ раніше визначеному члену Вищої ради правосуддя від 30 серпня та 16 вересня 2019 року вказані повідомлення передано члену Вищої ради правосуддя Гречківському П.М. для проведення перевірки.

Зі змісту повідомлення судді Ремецькі О.Ф. від 8 серпня 2019 року та доданих до нього документів вбачається таке.

У провадженні господарського суду Закарпатської області перебуває справа № за заявою Виноградівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Закарпатської області про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Закарпатполіметали» (далі – ТОВ «Закарпатполіметали»).

Постановою цього суду від 16 лютого 2010 року ТОВ «Закарпатполіметали» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Відповідно до протоколу повторного автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 9 квітня 2019 року справу № передано на розгляд судді Ремецькі О.Ф. у зв'язку із неможливістю продовження її розгляду суддею Васьковським О.В.

Ухвалою господарського суду Закарпатської області від 9 квітня 2019 року справу № про банкрутство ТОВ «Закарпатполіметали» прийнято до провадження судді Ремецькі О.Ф. Ухвалою цього суду від 16 квітня 2019 року припинено ліквідаційну процедуру ТОВ «Закарпатполіметали», відкрито та призначено процедуру санації.

Ухвалами господарського суду Закарпатської області від 14 червня 2019 року заяви про забезпечення позову, подані керуючим санацією –

арбітражним керуючим задоволено, накладено арешт на майно, яке перебуває у власності товариства з обмеженою відповідальністю «Гірничо-геологічне підприємство «Бріком» та приватного акціонерного товариства «Карпатська рудна компанія» (далі – ПрАТ «Карпатська рудна компанія»). На час надіслання повідомлення про втручання, як вказує суддя, ці ухвали оскаржені в апеляційному порядку.

Ухвалою господарського суду Закарпатської області від 22 липня 2019 року призначено до розгляду у судовому засіданні 6 серпня 2019 року заяву ліквідатора, арбітражного керуючого від 20 листопада 2015 року про визнання недійсним договору купівлі-продажу майна банкрута та застосування наслідків недійсності правочину; скасування свідоцтва про право власності; скасування рішення про державну реєстрацію прав, їх обтяжень та призначення судової експертизи.

У судовому засіданні 6 серпня 2019 року представником ПрАТ «Карпатська рудна компанія» оголошено заяву про відвід судді Ремецькі О.Ф. від розгляду справи № мотивовану наявністю підстав, передбачених статтею 35 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), а саме: обставин, які викликають сумніви у неупередженості або об'єктивності судді. Ознайомившись із цією заявою, суд дійшов висновку про необґрунтованість заявленого відводу, про що постановив відповідну ухвалу. У зв'язку із зазначеним заяву ПрАТ «Карпатська рудна компанія» про відвід судді Ремецькі О.Ф. передано для визначення судді в порядку, встановленому частиною першою статті 32 ГПК України.

6 серпня 2019 року після закінчення судового засідання представником ПрАТ «Карпатська рудна компанія» до канцелярії суду подано письмове клопотання про приєднання та врахування під час розгляду заяви про відвід судді додаткових матеріалів, які, як зазначено у клопотанні, не було можливості надати у судовому засіданні.

Суддя Ремецькі О.Ф. зауважує, що до клопотання було долучено заяву директора представництва Avellana Gold Ltd. про злочин стосовно неї, яка адресована Першому заступнику Генерального прокурора, з відміткою про її отримання 5 серпня 2019 року прокуратурою Закарпатської області та копію відповіді Вищої ради правосуддя від 26 липня 2019 року № 27924/0/9-19, надану який діяв в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали», щодо стану розгляду дисциплінарної скарги стосовно неї.

В заяві про злочин, як вказує суддя Ремецькі О.Ф., йдеться про постановлення нею ухвал суду від 16 квітня 2019 року про введення процедури санації боржника та від 14 червня 2019 року про забезпечення позову.

На підставі заяви про злочин прокуратурою Закарпатської області до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) внесено відомості щодо вчинення суддею Ремецькі О.Ф. трьох окремих злочинів, передбачених частиною третьою статті 206² (протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації), частиною першою статті 357 (викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження) та

частиною першою статті 375 (постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови) Кримінального кодексу України (далі – КК України).

До повідомлення судді Ремецькі О.Ф. долучено копії відповідних витягів з ЄРДР про зареєстровані кримінальні провадження №№

У повідомленні про втручання суддя Ремецькі О.Ф. звертає увагу на ту обставину, що у витягах з ЄРДР як орган досудового розслідування зазначено прокуратуру Закарпатської області. Посилаючись на пункт 1 частини четвертої статті 216 КПК України, суддя зазначає, що досудове розслідування злочинів, вчинених суддями, повинні здійснювати слідчі органів Державного бюро розслідувань, крім випадків, коли досудове розслідування злочинів віднесено до підслідності Національного антикорупційного бюро України, зокрема вчинення суддею злочину, передбаченого статтею 206² КК України.

Суддя Ремецькі О.Ф. вважає, що для вирішення питання про відвід ПрАТ «Карпатська рудна компанія» та директор представництва Avellana Gold Ltd. звернулися до суду у непередбачений господарським процесуальним законодавством спосіб.

При цьому Ремецькі О.Ф. вбачає, що дії ПрАТ «Карпатська рудна компанія» та представництва Avellana Gold Ltd., які, як зазначає суддя, полягають в оцінці процесуальних дій під час прийняття нею судових рішень (ухвал від 16 квітня та 6 серпня 2019 року), та дії правоохоронних органів щодо початку досудового розслідування стосовно неї як судді та надіслання адвокатом Кравчуком А.В. в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали» дисциплінарної скарги мають ознаки втручання у здійснення нею правосуддя з метою впливу на безсторонність суду.

За змістом повідомлення судді Ремецькі О.Ф. від **27 серпня 2019 року** вбачається, що за результатами розгляду апеляційної скарги колишнього арбітражного керуючого на ухвалу суду від 16 квітня 2019 року, ухвалою Західного апеляційного господарського суду від 1 липня 2019 року апеляційне провадження закрито.

Із мотивувальної частини цієї ухвали апеляційного суду, копія якої міститься в Єдиному державному реєстрі судових рішень, вбачається, що колегія суддів дійшла висновку, що оскаржуваною ухвалою не вирішувалось питання про права та законні інтереси апелянта, оскільки арбітражний керуючий був усунутий від обов'язків ліквідатора у справі про банкрутство №

Незважаючи на це, як зазначає суддя, у пресі почали з'являтися публікації щодо рейдерського захоплення активів ТОВ «Закарпатполіметали». В мережі Інтернет на сторінці [tps://pimg.ua/crime/82491-zakarpatskiy-suddi-oksani-remecki-zagrozhuye-do-vostrykh-uv-yaznennya-za-reshennya-v-interesakh?...](https://pimg.ua/crime/82491-zakarpatskiy-suddi-oksani-remecki-zagrozhuye-do-vostrykh-uv-yaznennya-za-reshennya-v-interesakh-reyderiv?) розміщено публікацію під назвою «Закарпатській судді Оксані Ремецькі загрожує до восьми років ув'язнення за рішення в інтересах рейдерів». На переконання судді, метою публікації є спроба домогтися її кримінального переслідування за впровадження процедури санації ТОВ «Закарпатполіметали». Також суддя вказує, що автором

публікації надано власну оцінку судових рішень про ліквідацію та санацію боржника.

Суддя вважає, що сторони у справі вдаються до спроб тиску на неї під час розгляду справи №

Також суддя інформує, що стосовно ситуації, яка склалася, господарським судом Запорізької області в мережі Інтернет на офіційному сайті суду розміщено відповідний прес-реліз. Копію цієї сторінки суддя долучила до повідомлення про втручання. Прес-реліз, зокрема містить звернення до засобів масової інформації утриматись від розповсюдження недостовірної інформації щодо ходу і порядку ведення судового засідання у справі №

Суддя Ремецькі О.Ф. вважає, що у зв'язку із перебування у її провадженні зазначеної справи «на замовлення учасників провадження» було здійснено втручання у її діяльність щодо здійснення правосуддя у спосіб, непередбачений господарським процесуальним законодавством.

У повідомленні від **10 вересня 2019 року** суддя Ремецькі О.Ф. додатково інформує, що Прокуратура Закарпатської області листом від 4 вересня 2019 року № 15-52-19вих19 повідомила їй, що кримінальні провадження №№ об'єднані в одне провадження № досудове розслідування у якому доручено територіальному управлінню ДБР, розташованому у місті Львові.

Далі суддя вказує, що 9 вересня 2019 року слідчим другого слідчого відділу слідчого управління територіального управління ДБР, розташованому у місті Львові, їй вручено повістку про виклик на 10:00 13 вересня 2019 року для проведення допиту як свідка у вказаному кримінальному провадженні.

Посилаючись на відповідні норми вітчизняного та міжнародного законодавств щодо незалежності суддів, незаконного впливу на суддів, тиску та втручання в їхню діяльність суддя Ремецькі О.Ф. вважає, що дії ДБР щодо початку досудового розслідування та проведення допиту стосовно її процесуальних дій під час прийняття у справі № ухвали від 16 квітня 2019 року про введення процедури санації та ухвали від 6 серпня 2019 року про відвід судді, які не є остаточними, містять ознаки втручання у здійснення правосуддя з метою впливу на безсторонність суду.

За результатами перевірки повідомлень судді Ремецькі О.Ф. слід зазначити таке.

До повноважень Вищої ради правосуддя статтею 131 Конституції України та статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» віднесено вжиття заходів щодо забезпечення авторитету правосуддя та незалежності суддів.

Вища рада правосуддя визначає наявність або відсутність ознак втручання в діяльність судді в аспекті необхідності вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, визначених Законом України «Про Вищу раду правосуддя».

Під час перевірки зазначених звернень Вища рада правосуддя аналізує, чи створюють повідомлені суддею факти реальні ризики для незалежності судді під

час здійснення правосуддя, чи може суддя за їх наявності залишатися неупередженим, чи існує дійсна загроза ухваленню суддею справедливого та безстороннього рішення.

Відповідно до статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод метою забезпечення незалежності судової влади є гарантування кожній особі основоположного права на розгляд справи справедливим судом тільки на законній підставі та без будь-якого стороннього впливу.

Незалежність судової влади є головною умовою забезпечення верховенства права, ефективного захисту прав і свобод людини та громадянина, юридичних осіб, інтересів суспільства й держави.

Незалежність і недоторканність суддів гарантуються статтями 126 та 129 Конституції України.

Згідно зі статтею 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Суддя здійснює правосуддя на основі Конституції і законів України, керуючись при цьому принципом верховенства права. Втручання у діяльність судді щодо здійснення правосуддя забороняється і має наслідком відповідальність, установлену законом.

Суддя зобов'язаний звернутися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя до Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора.

Повідомлення про втручання, які є предметом розгляду, суддя Ремецькі О.Ф. скерувала також Генеральному прокурору.

З приводу зазначеного суддею Ремецькі О.Ф. у повідомленні про втручання від **8 серпня 2019 року** щодо заявлення відводу, подання директором представництва Avellana Gold Ltd. заяви про злочин стосовно неї та перебування у Вищій раді правосуддя дисциплінарної скарги адвоката в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали» як кредитора ТОВ «Закарпатполіметали» варто зазначити таке.

Право на розгляд справи безстороннім судом, встановленим законом, гарантується статтею 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Однією із процесуальних гарантій цього права є забезпечення процедури відводу судді, визначеної Господарським процесуальним кодексом України (далі – ГПК України). Частиною першою цієї статті передбачено підстави, за наявності яких суддя не може розглядати справу і підлягає відводу (самовідводу). Перелік таких підстав визначений, зокрема пунктами 1-4 статті 35 ГПК України: суддя є членом сім'ї або близьким родичем (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член сім'ї або близький родич цих осіб) сторони або інших учасників судового процесу, або осіб, які надавали стороні або іншим учасникам справи правничу допомогу у цій справі, або іншого судді, який входить до складу суду, що розглядає чи

розглядав справу; суддя брав участь у справі як свідок, експерт, спеціаліст, перекладач, представник, адвокат, секретар судового засідання, або надавав стороні чи іншим учасникам справи правничу допомогу в цій чи іншій справі; суддя прямо чи побічно заінтересований у результаті розгляду справи; було порушено порядок визначення судді для розгляду справи. Однак цей перелік підстав не є вичерпаним. Так згідно з пунктом 5 частини першої статті 35 ГПК України підставами відводу (самовідводу) є інші обставини, які викликають сумнів у неупередженості або об'єктивності судді. Суддя підлягає відводу (самовідводу) також за наявності обставин, встановлених статтею 36 ГПК України, якою встановлено випадки, коли повторна участь судді у розгляді справи є недопустимою (частина друга статті 35 цього Кодексу).

За змістом частини другої статті 38 ГПК України, з підстав, зазначених у статтях 35, 36 цього Кодексу, судді може бути заявлено відвід учасниками справи.

Тобто учасник справи, який має сумнів щодо об'єктивності та неупередженості судді, має право заявити відвід судді у порядку, передбаченому ГПК України.

Отже, заявлення учасниками судового процесу відводу судді не суперечить положенню процесуального законодавства та не є доказами спроб тиску чи впливу на суддю, а лише можуть свідчити про зловживання процесуальними правами, наданими чинним законодавством.

Щодо звернення директора представництва Avellana Gold Ltd. із заявою про вчинення суддею Ремецькі О.Ф. злочинів слід зазначити, що право на таке звернення гарантовано Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України), а отже звернення вказаної особи не є доказом спроби незаконного впливу на безсторонність судді, не може свідчити про тиск та втручання в діяльність суду під час розгляду конкретної справи.

Відповідно до абзацу другого частини другої резолютивної частини рішення Ради суддів України від 8 червня 2017 року № 34 зі змінами подання учасником судового провадження скарги на дії судді до Вищої ради правосуддя до закінчення судового розгляду справи може свідчити про вплив на суд, у разі, коли це здійснюється як тиск на суддю з метою, зокрема, перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо, що може мати ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 376 КК України.

Слід зазначити, що в статті 376 КК України йдеться про втручання в будь-якій формі в діяльність судді з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення.

Отже, саме по собі внесення відомостей до ЄРДР про кримінальне правопорушення та проведення досудового розслідування не може свідчити про здійснення втручання у діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Право на звернення зі скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарною скаргою) має будь-яка особа. Громадяни здійснюють зазначене право особисто або через адвоката, юридичні особи – через адвоката, органи

державної влади та органи місцевого самоврядування – через своїх керівників або представників (стаття 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Перевіркою повідомлення судді Ремецькі О.Ф. встановлено, що 25 червня 2019 року за вхідним № 741/0/13-19 до Вищої ради правосуддя надійшла дисциплінарна скарга адвоката в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали» як кредитора ТОВ «Закарпатполіметали».

Згідно з відомостями автоматизованої системи розподілу справ Вищої ради правосуддя розгляд цієї дисциплінарної скарги триває.

Статтею 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарне провадження розпочинається за скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарна скарга), поданою відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або за ініціативою Дисциплінарної палати чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом.

Отже, чинним законодавством не передбачено жодних обмежень щодо права особи на звернення зі скаргою щодо дисциплінарного проступку судді до Вищої ради правосуддя, в тому числі і до закінчення судового розгляду будь-якої категорії справи.

Поряд із цим відповідно до частини четвертої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» не допускається зловживання правом звернення до органу, уповноваженого здійснювати дисциплінарне провадження, у тому числі ініціювання питання відповідальності судді без достатніх підстав, використання такого права, як засобу тиску на суддю у зв'язку зі здійсненням ним правосуддя.

Системний аналіз зазначених норм вказує на те, що саме по собі звернення учасника судового провадження, у тому числі й адвоката, з дисциплінарною скаргою до Вищої ради правосуддя до закінчення судового розгляду справи не є ознакою впливу на суд чи втручання у діяльність суду крім випадку, коли це здійснюється як тиск на суддю з метою, зокрема, перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо.

Водночас відповідно до статті 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

Пунктом 3 частини першої статті 45 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що подання скарги з очевидною метою спонукання судді до ухвалення певного судового рішення є підставою для відмови у відкритті дисциплінарної справи, що є однією із гарантій забезпечення незалежності суддів.

Таким чином, оцінка обґрунтованості дисциплінарної скарги адвоката в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали» буде здійснена дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя (її членом) під час дисциплінарного провадження.

Отже, перевіркою обставин, зазначених у повідомленні судді

Ремецькі О.Ф. від 8 серпня 2019 року, не вбачається втручання у здійснення нею правосуддя, оскільки заявлення учасниками судового процесу відводу судді не суперечить положенню господарського процесуального законодавства, а надіслання заяви про злочин директором представництва Avellana Gold Ltd.

та дисциплінарної скарги адвокатом в інтересах ПАТ «ДАК «Українські поліметали» є відображенням точки зору цих осіб стосовно розгляду суддею справи №

Зі змісту публікації в мережі Інтернет, про яку йдеться у повідомленні судді Ремецькі О.Ф. від 27 серпня 2019 року, вбачається, що вона містить вираження думок та критичні висловлювання щодо постановлення цією суддею ухвали від 16 квітня 2019 року про введення процедури санації боржника у справі № проте не містить ознак втручання в діяльність судді, переслідування з метою перешкодити виконанню службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення. Крім того, із публікації не вбачається, хто є її автором, а отже відсутні підстави стверджувати про позапроцесуальний спосіб тиснути та впливати на суддю Ремецькі О.Ф. з метою досягти певного результату щодо вирішення нею зазначеної справи з боку сторони справи. Варто зауважити, що ухвала суду від 14 червня 2019 року про забезпечення позову, постановлена у справі № у цій публікації не згадується.

Статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод передбачено, що кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади.

Гарантії вказаної статті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод поширюються і на висловлення поглядів чи критики, озвучення певних припущень.

У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Українська прес-група проти України» від 29 березня 2005 року висловлена позиція, що при дотриманні умов параграфу 2 статті 10 Конвенції право вільно передавати інформацію поширюється не лише на «інформацію» та «ідеї», які сприймаються сприятливо або вважаються необразливими чи нейтральними, але й такі, які ображають, шокують чи викликають стурбованість. Такі є вимоги плюралізму, толерантності і лібералізму, без яких немає «демократичного суспільства».

Судді, які ухвалюють рішення іменем України та є публічними особами, при виконанні своїх обов'язків повинні враховувати інтерес до них з боку суспільства та право інших осіб висловлювати свої оціночні судження стосовно здійснення правосуддя, а також розрізняти спроби втручання в їхню діяльність із здійснення правосуддя та вираження іншими особами своїх думок, припущень, критики на адресу суддів.

Як зазначається у Висновку Консультативної ради європейських суддів № 18 (2015) «Позиція судової влади та її відносини з іншими гілками державної влади в умовах сучасної демократії», судді повинні визнати, що вони є публічними особами і їм не слід бути занадто чутливими.

Отже, виклад у засобах масової інформації точки зору (у тому числі і юриста) та певних припущень невідомого автора публікації щодо розгляду справи, зокрема і з позиції однієї із сторін у справі, не може бути підставою для застосування заходів, передбачених статтею 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Щодо вручення судді Ремецькі О.Ф. повістки про виклик для проведення допиту як свідка у кримінальному провадженні № про що йдеться у повідомленні судді від 10 вересня 2019 року, варто зазначити таке.

Відповідно до частини першої статті 65 КПК України свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.

Пунктом 7 частини другої статті 65 КПК України визначено, що не можуть бути допитані як свідки судді та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, за винятком випадків кримінального провадження щодо прийняття суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, ухвали.

Згідно із пунктом 3 частини першої статті 66 КПК України свідок має право відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню.

Статтею 133 КПК України передбачено, що слідчий, прокурор під час досудового розслідування має право викликати підозрюваного, свідка, потерпілого або іншого учасника кримінального провадження у встановлених цим Кодексом випадках для допиту чи участі в іншій процесуальній дії.

Слідчий, прокурор під час досудового розслідування мають право викликати особу, якщо є достатні підстави вважати, що вона може дати показання, які мають значення для кримінального провадження, або її участь у процесуальній дії є обов'язковою.

Згідно із частиною восьмою статті 224 КПК України особа має право не відповідати на запитання з приводу тих обставин, щодо надання яких є пряма заборона у законі (таємниця сповіді, лікарська таємниця, професійна таємниця захисника, таємниця нарадчої кімнати тощо) або які можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні нею, близькими родичами чи членами її сім'ї кримінального правопорушення, а також щодо службових осіб, які виконують негласні слідчі (розшукові) дії, та осіб, які конфіденційно співпрацюють із органами досудового розслідування.

Обмеження, встановлені у частині другій статті 65 КПК України та частині восьмій статті 224 КПК України, спрямовані на захист відповідної професійної таємниці чи іншої інформації з обмеженим доступом в інтересах осіб, які є власниками цієї інформації та довірили її відповідним спеціальним суб'єктам (адвокатам, нотаріусам тощо) чи службовим особам. Щодо судді ці обмеження стосуються таємниці нарадчої кімнати. Носії професійної таємниці та

іншої службової інформації, зазначені у наведених статтях, зобов'язані зберігати цю інформацію від розголошення на підставі відповідних спеціальних законів, які регулюють їх діяльність (наприклад, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо адвокатів, Закон України «Про нотаріат» щодо нотаріусів тощо).

При цьому частиною третьою статті 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що суддя не зобов'язаний давати жодних пояснень щодо суті справ, які перебувають у його провадженні, крім випадків, установлених законом. Зазначена норма спрямована на захист судді як носія судової влади, запобігання тиску на суддю та втручання у здійснення правосуддя, містить заборону щодо суддів будь-яких дій незалежно від форми їх прояву та в інтересах здійснення правосуддя на засадах незалежності.

Аналіз вказаних норм свідчить про наявність у слідчого права викликати суддю на допит як свідка, проте з урахуванням обмежень, встановлених законодавством щодо змісту питань, які можуть бути поставлені.

Будучи викликаним на допит як свідок, суддя в силу положень частини третьої статті 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» має право відмовитись від надання пояснень, якщо питання слідчого стосуються розгляду справ, що перебувають у його провадженні, або надати такі пояснення (крім відомостей, що становлять таємницю нарадчої кімнати).

Слід зазначити, що у статті 376 КК України йдеться про втручання в будь-якій формі в діяльність судді з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення.

У рішенні у справі за конституційним поданням Верховного Суду України про офіційне тлумачення положень частин першої, другої статті 126 Конституції України та частини другої статті 13 Закону України «Про статус суддів» (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу) від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 Конституційний Суд України зазначив: положення частини другої статті 126 Конституції України «вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється» треба розуміти як забезпечення незалежності суддів у зв'язку зі здійсненням ними правосуддя, а також як заборону щодо суддів будь-яких дій незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, фізичних та юридичних осіб з метою перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо.

Згідно з рекомендаціями Пленуму Верховного Суду України (постанова від 13 червня 2017 року № 8 «Про незалежність судової влади») суддя не зобов'язаний давати будь-які пояснення щодо розглянутих справ або справ, які перебувають у його провадженні, а також надавати їх будь-кому для ознайомлення, крім випадків і в порядку, передбаченому законом. Порухенням принципів самостійності судів та незалежності суддів слід відзначити, зокрема, витребування чи вилучення судових справ, розгляд яких не завершено. А також отримання матеріалів судових справ (копій документів, які містяться у справі, виписок з неї тощо) з порушенням встановленого законом порядку

(неповноважним суб'єктом, без належного документального оформлення тощо).

Варто наголосити, що у повідомленні суддя Ремецькі О.Ф. вказала про виклик її на допит як свідка для надання пояснень щодо вчинених нею процесуальних дій під час постановлення ухвал у справі № . Однак такі твердження судді є припущенням з огляду на те, що на час надіслання повідомлення про втручання достеменно не було відомо, які запитання будуть поставлені їй під час допиту.

Таким чином саме по собі вручення судді Ремецькі О.Ф. виклику на допит не свідчить про втручання у її діяльність як судді щодо здійснення правосуддя, а отже передчасним є висновок судді про те, що зазначені обставини мали на меті вплив на її безсторонність під час розгляду справи № .

З огляду на викладене відсутні підстави для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, зазначених у статті 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», за повідомленнями судді господарського суду Закарпатської області Ремецькі Оксани Федорівни.

Член Вищої ради правосуддя

П.М. Гречківський